

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 25-01-2023 թ. որոշմամբ
 «ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2022 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝	
1.1 Լրիվ անվանումը	«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ԹԱՂԱՄԱՍ ՏԵՐՅԱՆ ՓՈՂ. 105
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.811876
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2000-01-11
1.5 ՀՎՀՀ-ն	01506385
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)10581296
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	nuaca.am
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	info@nuaca.am
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝	
Հայաստանի Հանրապետություն ՀՀ Կառավարություն	
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝	
Սուրեն Թովմասյան	
Մկրտիչ Մինասյան	
Սուրեն Մխիթարյան	
Վարդգես Գրիգորյան	
Կարեն Ռաշիդյան	
Հրանտ Թադևոսյան	
Հակոբ Գյուլգաղյան	
Նոննա Հովհաննիսյան	
Սուսաննա Հակոբյան	
Սուսաննա Հարությունյան	
Վահան Սիմոնյան	
Խաչատուր Խաչատրյան	
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝	
Եղիազար Վարդանյան	
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	929
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝	

8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
	ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.1.02 բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում	325,703,400
	ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.1.03. բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում, սահմանված կարգի համաձայն պետության կողմից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողներին կրթաթոշակի տրամադրում	19,952,600
	ԲՈՒՀ 2020 թ սեպտեմբերի 27-ից ադրբեջանի հանրապետության կողմից Արցախի Հանրապետության 44-օրյա պատերազմի ընթացքում մարտական գործողությունների մասնակիցների, ինչպես նաև մասնակից անձանց ուսանող երեխաների և ամուսինների ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակի ուսման վարձի փոխհատուցում	25,070,000
	ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.2.03 հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում	7,422,700
	ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.2.04 հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում, սահմանված կարգի համաձայն պետության կողմից հետբուհական մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողներին կրթաթոշակի տրամադրում	7,779,700
	ՀՀ 2022 թվականի Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար պետության կողմից դրամաշնորհի ձևով տրամադրվող ֆինանսական աջակցություն	193,235,900
	Գիտաշխատողների գիտական աստիճանի համար տրվող հավելվածարձեր	21,175,000
	Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21DP-2F008 Բազալտային թեյերի և ամխածնային նանոկառուցվածքների հավելումներով նոր սերնդի կոմպոզիտային բետոնե պաշտպանական կոնստրուկցիաների նախագծում և պատրաստում	25,368,000

	Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21T-2H001 Մշակել կոնյակագործության թափոնների (բարդա) խտացման, կոնսերվացման և օգտագործման համալիր բնապահպանական միջոցառումների համակարգ	7,500,000
	Թեմատիկ ֆինանսավորում պայմանագիր 21T-2A139 Բնակելի կառուցապատման վերակառուցման և արդիակ.հիմն.Երևան քաղ.	7,040,000
	Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21AG-1C008 Բետոնի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների կառավարումն ածխածնային նանոկառուցվածքների միջոցով	28,200,000
	Գիտական թեմայի ղեկավարի հավելավճար	675,000
	Միջին մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրում	62,605,200
	Միջին մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողների կրթաթոշակի տրամադրում	2,521,200
	Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրում	6,728,300
	Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ կրթության գծով ուսանողների կրթաթոշակի տրամադրում	1,753,400
	ՀՀ օրենքի 1146.Հանրակրթության ծրագրի շրջանակներում պետական աջակցության տրամադրում	174,492,300
	Տարակարգ ստացած ուսուցիչներին հավելավճարների տրամադրում	542,100
	Մեփական նախաձեռնությամբ ատեստավորված ուսուցիչների հավելավճար	9,031,200
	Ուսուցիչ. վերապատրաստ. գումարի փոխհատուցում	288,000
	Ուսման վարձի հատուցում Արցախի Հանրապետության Կրթության Նախարարությունից	1,371,000
	2022թ-ին ՀՀ ԿԳՄՍ Նախարարությունից Անհատույց օգտագործված գույքի վարձավճարի 20% փոխհատուցում	222,162
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Վճարովի ուսուցումից, լիցենզավորված գործունեությունից և այլ	501,600,805
	Դրամաշնորհային պայմանագրերից	46,159,729
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Ուսման վարձերի վճարում	1,176,105,190
	Ուսումնական գործընթացից այլ մուտքեր	2,896,990

	Դրամական նվիրատվություն	300,000
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվությունները/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
	KNAUF համակարգերի տեղեկատվական վահանակ ՊՎՔ հիմքի վրա	51,600
	KNAUF ցուցատախտակ	2,401
	Շինանյութեր	456,770
	Դիմակ ոչ բժշկ. մեկանգամյա	209
	Դիմակ բժ. մեկանգամյա	1,428
	Դեմքի պաշպանիչ վահանակ	654
	Ախտահանիչ հեղուկ 500մլ	1,484
	Դասագրքեր անհատույց	5,800
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
	Դասագրքեր անհատույց	51
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.1.02 բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում	304,769,766	
ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.1.03. բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում, սահմանված կարգի համաձայն պետության կողմից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողներին կրթաթոշակի տրամադրում	20,075,897	
Լավագույն առաջադիմությամբ ուսանողներին տրամադրված անվանական կրթաթոշակներ շնորհելու գործընթացի ապահովում	12,000,000	
ԲՈՒՀ 2020 թ սեպտեմբերի 27-ից ադրբեջանի հանրապետության կողմից Արցախի Հանրապետության 44-օրյա պատերազմի ընթացքում մարտական գործողությունների մասնակիցների, ինչպես նաև մասնակից անձանց ուսանող երեխաների և ամուսինների ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակի ուսման վարձի փոխհատուցում	25,069,980	

ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.2.03 հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում	6,871,668
ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի 09.4.2.04 հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրի շրջանակներում, սահմանված կարգի համաձայն պետության կողմից հետբուհական մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողներին կրթաթոշակի տրամադրում	7,790,168
ՀՀ 2022 թվականի Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար պետության կողմից դրամաշնորհի ձևով տրամադրվող ֆինանսական աջակցություն	185,789,935
Գիտաշխատողների գիտական աստիճանի համար տրվող հավելավճարներ	21,175,000
Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21DP-2F008 Բազալտային թելքերի և ածխածնային նանոկառուցվածքների հավելումներով նոր սերնդի կոմպոզիտային բետոնե պաշտպանական կոնստրուկցիաների նախագծում և պատրաստում	27,300,000
Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21T-2H001 Մշակել կոնյակագործության թափոնների (բարդա) խտացման, կոնսերվացման և օգտագործման համալիր բնապահպանական միջոցառումների համակարգ	6,138,666
Թեմատիկ ֆինանսավորում պայմանագիր 21T-2A139 Բնակելի կառուցապատման վերակառուցման և արդիակ.հիմն.Երևան քաղ.	5,527,193
Թեմատիկ ֆինանսավորում, պայմանագիր 21AG-1C008 Բետոնի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների կառավարումն ածխածնային նանոկառուցվածքների միջոցով	25,350,000
Գիտական թեմայի ղեկավարի հավելավճար	675,000
Միջին մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրում	59,933,459

Քոլեջ 2020 թ սեպտեմբերի 27-ից ադրբեջանի հանրապետության կողմից Արցախի Հանրապետության 44-օրյա պատերազմի ընթացքում մարտական գործողությունների մասնակիցների, ինչպես նաև մասնակից անձանց ուսանող երեխաների և ամուսինների ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակի ուսման վարձի փոխհատուցում	95,000
Միջին մասնագիտական կրթություն ստացող ուսանողների կրթաթոշակի տրամադրում	2,955,761
Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրում	6,424,268
Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ կրթության գծով ուսանողների կրթաթոշակի տրամադրում	1,830,510
ՀՀ օրենքի 1146. Հանրակրթության ծրագրի շրջանակներում պետական աջակցության տրամադրում	174,492,300
Տարակարգ ստացած ուսուցիչներին հավելավճարների տրամադրում	542,050
Սեփական նախաձեռնությամբ ատեստավորված ուսուցիչների հավելավճար	8,425,487
Ուսուցիչ, վերապատրաստ. գումարի փոխհատուցում	288,000
Հայաստանում և Ղրղզստանում աշխարհատեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում միջառարկայական հետբուհական ծրագրերի մշակում և հետազոտական ցանցերի ամրապնդում ERASMUS+ GeoTAK Univer. Politecnica De Valencia	27,766,755
Կարողությունների զարգացում ճարտարապետական ժառանգության կայունությունը ապահովելու նպատակով ERASMUS+ SAH Univer. Politecnica De Valencia	17,220,977
Ճարտարապետության և քաղաքացիական ճարտարագիտության կրթության վերափոխումը կայուն մոդելի ERASMUS+ TACEESM Univer. Politecnica De Valencia	28,144,765
Իրական և վիրտուալ միջավայրերի թվային միացում UNIVERSITÄT SÄLZBURG KAPITELGASSE - APPEAR Academic Partnership - DEvision	3,969,085
Համագործակցային, ազատ և նորարական հարթակի միջոցով ակադեմիա-բիզնես համագործակցության խթանումը՝ հանուն հետազոտության և զարգացման №598719-EPP-1-2018-1-MK-EPPKA2-CBHE-JP ծրագիր ERASMUS+ AII4R&D	10,750,312

Հայաստանի և Ռուսաստանի բուհերում աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության համար ճկուն, նորարարական և պրակտիկ համակարգի ստեղծում Liepaja University Latvia ERASMUS FLEX WBL	21,102,038
Ֆրանկոֆոնիայի համալսարանական գործակալություն Agence universitaire de la Frankophonie	2,333,336
Ուսումնառության կազմակերպում	1,538,742,758
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	2,553,550,134
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	2,553,550,134

Նշումներ՝

Հոգաբարձուների խորհրդի անդամներն են նաև՝ Արմեն Դուլարյան, Ալֆրեդ Քոչարյան, Քրիստինե Դալեյան, Նաիրի Հարությունյան, Վլադ Ասատրյան, Գագիկ Վարդանյան, Սեյրան Արիստակեսյան, Մամվել Վարդանյան

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 36 էջերից:
Էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ և ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ և ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ հոգաբարձուների խորհրդին

ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ և ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» հիմնադրամի (Հիմնադրամի) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություն, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, զուտ ակտիվներում կապիտալում փոփոխությունների մասին, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ԱՅԼ ՀԱՆԿԱՄԱՆՔ

Հիմնադրամի նախորդ՝ 2021թ. ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի է ենթարկել «ԷՑՎԻՍԻ ԲՈՆՍԱԼԹԻՆԳ ԸՆԴ ԱՌԻԴԻՏ» ՍՊ ընկերությունը և իր 12.05.2022թ-ին թվագրված աուդիտորական եզրակացությամբ արտահայտել է չձևափոխված կարծիք:

Հիմնադրամին է պատկանում Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության թվով 600 սովորական բաժնետոմս՝ թողարկված 31.05.1997թ-ին, յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը 2,500 ՀՀ դրամ:

Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության հրապարակված հաշվետվություններին համապատասխան՝ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը 10,400 ՀՀ դրամ: Մինևույն ժամանակ անկա է տեղեկություն, որ Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության կողմից թողարկվել և տեղաբաշխվել են լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսեր բաժնետերերի միջև, նրանց ունեցած բաժնետոմսերի քանակին համապատասխան: Նշված հանգամանքի առնչությամբ հարցում է ներկայացվել Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերությանը Հիմնադրամի բաժնեմասի և դրա իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու նպատակով, սակայն այդպես էլ մեզ անհրաժեշտ

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

տեղեկատվություն չի տրամադրվել, ինչը կարող էր հանդիսանալ աուդիտորական ապացույց: Հետևաբար ներդրումների իրական արժեքի արժանահավատության վերաբերյալ կարծիք հայտնել չենք կարող:

ՂԵՎԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՂԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎԿԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌԻԴԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԻԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն , որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանաց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք պմասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:
- Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք աուդա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան- 27.06.2023թ.

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

Գլխավոր Տնօրեն Գոռ Դավթյան

Որակավորված աուդիտոր Շայկ Պողոսյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԶ

ՇԱԿՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ և ԱՅԼ ՀՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿԱՄՏԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3

ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԵԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

6

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2022թ.	2021թ.
Հասույթ	4	2,507,563	2,119,332
Ինքնարժեք	5	(2,388,715)	(2,125,892)
Համախառն շահույթ		118,848	(6,560)
Այլ եկամուտ	6	45,192	43,049
Այլ ծախսեր	7	(50,182)	(58,737)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		113,858	(22,248)
Այլ ոչ գործառնական գործունեությունից եկամուտ/ծախս		56,811	29,067
Ստացված տոկոսներ բանկային ավանդից		66,638	28,276
Արտարժույթի արժեքի փոփոխությունից տարբերություն		(9,827)	791
Ձուտ շահույթ մինչև շահութահարկը		170,669	6,819
Շահութահարկի զծով ծախս(փոխհատուցում)	9	(28,119)	(6,233)
Տարվա շահույթ(վնաս)		142,550	586
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>		-	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո		19,441	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		161,991	586

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ընդունվել և հաստատվել են Հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 27.06.2023թ., 6-32 ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ

Եղիազար Վարդանյան

Քրիստինե Հարությունյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար դրամ

	Ծնթ.	2022թ.	2021թ.
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	9	1,302,054	1,256,364
Ոչ նյութական ակտիվներ	10	10,224	10,674
Ներդրումներ	11	1,500	1,500
Ավանդներ	12	420,000	550,000
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	8	15,214	14,524
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,748,992	1,833,062
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	13	78,368	84,782
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	206,540	224,964
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	15	439,863	231,257
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		29,407	5,793
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		754,178	546,796
Ընդամենը ակտիվներ		2,503,170	2,379,858
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Վերազնահատման պահուստ		20,813	40,254
Կուտակված շահույթ		963,113	846,256
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր		35,005	35,005
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,018,931	921,515
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ	17	880,250	873,603
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		880,250	873,603
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	451,001	351,726
Եկամուտներին վերաբերվող շնորհներ	18	152,988	233,014
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		603,989	584,740
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,503,170	2,379,858

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ

Եղիազար Վարդանյան

Քրիստինե Հարությունյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ձուտ ակտիվներում կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	Վերազն ահատման և պահուստ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
2021թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	40,254	35,005	845,670	920,929
Տարվա շահույթ			586	586
Վերազնահատում				-
Ճշգրտում			-	-
2021թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,254	35,005	846,256	921,515
Տարվա շահույթ	-		161,991	161,991
Վերազնահատում	(19,441)	-		
Ճշգրտում				(45,134)
2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,813	-	35,005	963,113

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ

Եղիազար Վարդանյան

Քրիստինե Հարությունյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	2,235,435	1,948,808
Ստացված շնորհներ	341,296	436,822
Գործառնական այլ գործունեությունից	4,048	5,480
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	2,580,779	2,391,110
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Վճարումներ մատակարարներին	(363,185)	(137,840)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(1,446,626)	(1,328,796)
Վճարումներ պետական բյուջե	(528,752)	(577,271)
Շնորհների գծով ելքեր	(12,452)	(4,433)
Կրթաթոշակների գծով ելքեր	(32,600)	(32,966)
Այլ վճարումներ	(50,881)	(33,103)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	(2,434,496)	(2,114,409)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	146,283	276,701
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Ստացված շահաբաժիններ	-	-
Ներդրված ավանդների գծով զուտ հոսքեր	130,000	(300,000)
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումից ելքեր	(110,731)	(62,398)
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	19,269	(362,398)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական մուտքեր		
Ստացված տոկոսներ	66,638	28,748
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	66,638	28,748
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	232,190	(56,949)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	(23,584)	(9,207)
Ներքին շարժեր**	-	-
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	231,257	297,413
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	439,863	231,257

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ

Եղիազար Վարդանյան

Քրիստինե Հարությունյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթություններ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) (պետական գրանցման համարը՝ 222.160.811876) հիմնադրի որոշմամբ հիմնադրված և անդամություն չունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Հիմնադրամը «Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (պետական գրանցման համարը՝ 273.210.03311) իրավահաջորդն է (փոխանցման ակտին համապատասխան): Հիմնադրամն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքին, «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, «Կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, «Բարձրագույն և հետրուսական մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, այլ իրավական ակտերին և իր կանոնադրությանը համապատասխան: Հիմնադրամի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս Հայաստանի Հանրապետության կառավարության: Հայաստանի Հանրապետության անունից հանդես եկող պետական կառավարման լիազոր մարմինը Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունն է:

Հիմնադրամի հիմնական գործունեությունը նպատակաուղղված է ճարտարագիտական, ճարտարապետական, բնագիտական, տեխնոլոգիական, տնտեսագիտական և այլ ուղղություններով կրթության, հիմնարար ու կիրառական գիտական հետազոտությունների և ուսումնառության կազմակերպմանը՝ հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն մասնագիտական, հետրուսական մասնագիտական կրթական ծրագրերով և ուսուցման տարբեր ձևերով (առկա, հեռակա, հեռավար, դրսեկություն)՝ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Հիմնադրամի գործունեության նպատակը բարձրագույն կրթության, հանրակրթության, միջին մասնագիտական կրթության, հետրուսական կրթության կազմակերպումն է առկա, հեռակա, հեռավար և դրսեկության ձևերով, ինչպես նաև՝ գիտական, փորձագիտական, հետազոտական, խորհրդատվական, գիտաարտադրական, հրատարակչական գործունեության իրականացումն է:

Հիմնադրամի գործունեության հիմնական ուղղություններն են՝

- 1) ճարտարապետության և շինարարության ոլորտի համար բարձր որակավորում ունեցող՝ տարբեր աստիճանների՝ բակալավրի, մագիստրոսի և ասպիրանտների, ինչպես նաև գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստումը, բարձրագույն կրթություն ունեցող մասնագետների վերապատրաստումը, որակավորման բարձրացումը, վերաորակավորումը, խորհրդատվությունը, հետրուսական և լրացուցիչ կրթության իրականացումը.
- 2) բնագիտական, տեխնիկական, տնտեսագիտական, հասարակագիտական և հումանիտար գիտությունների բնագավառներում գիտական, հետազոտական, ինովացիոն, նախագծային, փորձագիտական, խորհրդատվական, շինարարական, արտադրական, տեխնիկական հսկողության, ուսումնամեթոդական և գիտամանկավարժական աշխատանքների իրականացումը, գիտաժողովների, ցուցահանդեսների, ցուցահանդես-վաճառքների կազմակերպումը.
- 3) կրթության, գիտության և խորհրդատվության ինտեգրացման հիման վրա ուսուցման րովանդակության կատարելագործումը, նոր և հեռանկարային մասնագիտությունների համակարգերի մշակումն ու արմատավորումը.
- 4) գիտական մշակումների արդյունքների ներդրումն արտադրության մեջ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Իր առջև դրված նպատակների ու խնդիրների իրականացման համար Հիմնադրման իրավասու է իրականացնելու գործունեության հետևյալ հիմնական տեսակները՝

1) բարձրագույն, միջին մասնագիտական և հետրոսական մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների, մասնագիտացումների, ուսումնական պլանների ու առարկայական ծրագրերի մշակում և հաստատում, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, գիտական գրականության հրատարակում.

2) պատվավոր կոչումների շնորհում, մրցանակների, անվանական կրթաթոշակների, մեդալների սահմանում.

3) ուսանողների, մագիստրանտների, ասպիրանտների, հայցորդների ու սովորողների ընդունելության և համապատասխան ուսուցման կազմակերպում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով.

4) ձեռնարկատիրական գործունեության այն տեսակների անձամբ իրականացում, որոնք սահմանվում են Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ՝

ա. բարձրագույն, հանրակրթական, նախապատրաստական, հեռավար, միջին և հետրոսական մասնագիտական կրթության կազմակերպում,

բ. օտարերկրացի դիմորդների նախապատրաստական և քոլոր աստիճանների կրթության կազմակերպում,

գ. գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստում, վերապատրաստում, մասնագիտական որակավորման բարձրացում,

դ. գիտահետազոտական, նախագծային, ինովացիոն, տեխնիկական հսկողության, շինարարական, արտադրական աշխատանքների իրականացում և իրացում,

ե. փորձագիտական գործունեության կազմակերպում,

զ. խորհրդատվական ծառայության կազմակերպում,

է. ուսումնագիտաարտադրական գործունեության ծավալում,

ը. հրատարակչական, տպագրական գործունեության ծավալում և արտադրանքի իրացում,

թ. սովորողների և աշխատողների սննդի կազմակերպում,

ժ. համակարգչային տեղեկատվական ծառայությունների մատուցում և համակարգչային ծրագրերի ու լեզուների ուսուցման կազմակերպում,

ժա. հանրակացարանաբնակ դասախոսների, սովորողների կենցաղի կազմակերպում և սպասարկում,

ժբ. սովորողների և աշխատողների հանգստի կազմակերպում:

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, 0009, Տեղյան 105:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

1.2. Հիմնադրամի կառավարման մարմիններն են՝

- 1) հոգաբարձուների խորհուրդը.
- 2) տնօրենը (այսուհետ՝ ռեկտոր):

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի լիազորությունների ժամկետը 5 տարի է: Հոգաբարձուների խորհուրդը ձևավորվում է Հիմնադրամի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ուսանողների, հիմնադրի և լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներից:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամների թիվը 20 է:

- 5-ը՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ ուսանողների ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ հիմնադիր ներկայացուցիչներ են՝ առաջադրված ՀՀ վարչապետի կողմից պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանցից,
- 5-ը՝ լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներ են կրթության, գիտության, մշակույթի և տնտեսության տարբեր ոլորտներից:

2. ՖՀՄՍ-ՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան:

3. ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ և ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԱՐԺՈՒՅԹԸ

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

4. ՀԱԵՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱԵՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՑ ԵՎԱՐԱԳԻՐԸ

1) **Չափման հիմունքները**

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սովորաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է ակտիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

2) **Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը**

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ.

բ) շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Հիմնադրամը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցներ ի հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր:

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից: Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի(նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Հիմնադրամը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անհրաժեշտ է:

3) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպասման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգտակար ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր: Հիմնադրամը հիմնական միջոցի միավորի սկզբնավորման արժեքը բաշխում է ըստ դրա հիմնական բաղադրիչների: Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները առանձնացնելուց հետո հիմնական միջոցի միավորի մնացած մասը ևս հաշվառվում է որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ (հիմնական միջոցի միավորի մնացորդային հիմնական բաղադրիչ): Որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ առանձին հաշվառվում է նաև հիմնական միջոցի միավորի անսարքությունների առկայության վերաբերյալ կանոնավոր լայնածավալ ստուգումների իրականացման ծախսումները (արժեքը), ինչպես նաև հիմնական միջոցի միավորի կանոնավոր լայնածավալ կապիտալ վերանորոգումների ծախսումները (արժեքը): Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է: Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները.

ա) Հիմնադրամի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,

բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,

գ) տեխնիկական հնացածությունը,

դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ: Հիմնադրամը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

ՀՄ անվանում	Օգտակար ծառայության ժամկետ
Շենքեր, կառուցվածքներ	10-50 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	1-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	10 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	8 տարի
Այլ	1-10 տարի

Հողամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հետագա ծախսումները Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները) չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4) Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին: Հիմնադրամը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Հիմնադրամը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Հիմնադրամը որոշում է այն

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում: Արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձում Արժեզրկումից կորուստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Ակտիվի, բացառությամբ գույվիլի, գծով արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորուստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

5) Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են Հիմնադրամի ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային գեղջերը, գների իջեցումները և նմանատիպ այլ ճշգրտումները հանվում են: Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպիսիք են աշխատուժի գծով ուղղակի ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ չներառվող և դրանց կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

ա) գերնորմատիվային ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուժի և արտադրական այլ ծախսումների գերածախսի հետ.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

բ) պահպանման ծախսումները, բացառությամբ եթե դրանք անհրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական փուլին անցնելը.

գ) վարչական վերադիր ծախսումները, որոնք կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատշաճ վիճակի բերելու հետ.

դ) վճարողի ծախսումները: Երբ պաշարները ձեռք են բերվում հետաձգված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գնի և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսավորման ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքում փոխառության ծախսումների՝ կապիտալացման մոտեցումները ներկայացված են համապատասխան բաժնում:

Ինքնարժեքի բանաձևեր

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է ԱՄՆԵ (առաջին մուտք առաջին ելք) արժեքով: Հետագա չափում Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման զուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ: Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման զուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը: Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման զուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը: Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

6) Ֆինանսական ակտիվներ Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչում

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է բացահայտվել միևնույն գործիքում դիտարկելի շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի մուտքային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Չափման կատեգորիաներ Հիմնադրամը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները. չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով և չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումը կախված է

- (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Հիմնադրամի բիզնես մոդելից, և
- (ii) ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Քիզնես մոդել

Քիզնես մոդելը այն եղանակն է, որն օգտագործելով Հիմնադրամը կառավարում է ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու համար. արդյոք Հիմնադրամի նպատակն է.

- (i) ակտիվներից միայն պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման համար») կամ
- (ii) պայմանագրային դրամական հոսքերի և ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի և վաճառքի համար»), կամ, եթե կիրառելի չէ ոչ (i) կետը և ոչ էլ (ii) կետը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» քիզնես մոդելների մաս և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:
- (iii) Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, դրամական հոսքերի հատկանիշներ

Եթե քիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման և վաճառքի համար, Հիմնադրամը գնահատում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ներկայացնում են միայն մաշո գումարի և տոկոսագումարի վճարումները: Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջությամբ փոփոխվում է այդ պորտֆելի կառավարման քիզնես մոդելը: Վերադասակարգումը իրականացվում է առաջընթաց՝ քիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում – ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ

Ելնելով կանխատեսումներից, Հիմնադրամը հաշվարկում է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները: Հիմնադրամը չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները և ճանաչում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը արտացոլում է

- (i) անաչառ և կշռադատված հավանական գումարը, հաշվի առնելով հնարավոր արդյունքների տիրույթը,
- (ii) դրամի արժեքը ժամանակի մեջ և

(iii) քոլոր հիմնավոր և հաստատված տեղեկատվությունը անցյալի իրադարձությունների վերաբերյալ, ներկա պայմանները և ակնկալվող ապագա տնտեսական պայմանները՝ հասանելի հաշվետու ամսաթվին՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ցանքերի: Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ եկամտում՝ «այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներից եկամտները՝ հանած ծախսերը» հոդվածում: Հիմնադրամը կիրառում է արժեզրկման համար «ետաստիճան» մոդել՝ հիմնվելով սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային հատկանիշների փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական ճանաչման պահին չի համարվում արժեզրկված, դասակարգվում է դաս 1-ում: Դաս 1-ի

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են մի գումարով, որն հավասար է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարին, որը կարող է առաջանալ դեֆոլտի պատճառով, որն կարող է տեղի ունենալ 12 ամսվա ընթացքում կամ մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, եթե այն ավելի կարճ է («12 ամսվա ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը նույնականացնում է պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման պահից, ապա ակտիվը փոխանցվում է 2-րդ դաս, և տվյալ ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են որչ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, այսինքն, մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, սակայն հաշվի առնելով ստացված կանխավճարները, եթե այն նախատեսված է («ամբողջ ժամկետի համար ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվը արժեզրկված է, ապա ակտիվը փոխանցվում է Դաս 3 և ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են որպես ակնկալվող պարտքային կորուստներ ամբողջ ժամկետում: Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ Հիմնադրամը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում: Հիմնադրամը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները, չնայած այդ գումարների վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան: Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում

Հիմնադրամը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ.

(ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ

(բ) Հիմնադրամը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ

(i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզևատրումները կամ

(ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատուցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով: Տրված փոխառություններ Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով տրված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զուտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է

➤ սեփական կապիտալում, եթե ֆինանսական ակտիվը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

- շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը այլ կողմերի գծով է: Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Հիմնադրամի դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

7) Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապահանջում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապահանջում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապահանջված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Ֆինանսական պարտավորությունների չափման խմբեր

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, բացառությամբ՝

- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների, և
- ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի և վարկերի տրամադրման պարտավորությունների: Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր Ակզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը: Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

8) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամի ղեկավարը մատուցել է ծառայություն, Հիմնադրամը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Հիմնադրամը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՖՀՄՍ-ներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Հիմնադրամը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատունակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում: Հիմնադրամը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Հիմնադրամը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք: Ընդ որում այդ հաշվարկներում ներառվում է նաև պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասը:

9) Գործառնական վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության տրված (ստացված) ակտիվները ճանաչվում են վարձատուի հաշվեկշռում: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս (ծախսում) գծային հիմունքով, եթե մեկ այլ սխտեմատիկ հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը:

10) Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

ա) Հիմնադրամն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար: Ձեռչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ձեռչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են: Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

11) Հասույթ

Չափում

Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնով: Գործարքի գինը այն հատուցման չափն է, որը Հիմնադրամը ակնկալում է ստանալ հաճախորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողություն փոխանցման դիմաց, բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարների: Ապրանքների վաճառք Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) Հիմնադրամը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Հիմնադրամը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ո՛չ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Հիմնադրամ.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Սովորաբար սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցումը գնորդին համընկնում է սեփականության իրավունքի կամ տիրապետման իրավունքի փոխանցման հետ: Երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը: Ծառայությունների մատուցում Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Գործարքի ավարտվածության աստիճանը որոշվում է ներքոթվարկյալ մեթոդներից որևէ մեկով (Հիմնադրամը կիրառում է այն մեթոդը, որով հնարավոր է առավել արժանահավատորեն չափել մատուցված ծառայությունները)

ա) կատարված աշխատանքների ուսումնասիրություն.

բ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ մատուցված ծառայությունների ծավալի և մատուցվելիք ծառայությունների ամբողջ ծավալի հարաբերակցություն, կամ՝

գ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների ծավալի հարաբերակցությունը: Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն: Հիմնադրամի կողմից մատուցված ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է.

ա) ուսուցման մատուցման ծառայությունների գծով՝ ուսանողի տարեկան վարձավճարը բաժանելով 12-ի, իսկ ավարտական կուրսերի ուսանողների համար 10-ի՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր ամսում կատարվելիք ճշգրտումները (մասնավորապես նոր ընդունված, հեռացված, տարկետված ուսանողների գծով).

բ) այլ ծառայությունների գծով՝ դրանց մատուցմանը զուգընթաց՝ յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով:

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ.

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը: Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

12) Շնորհներ

Ճանաչում

Շնորհները ճանաչվում են, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ.

ա) Հիմնադրամը բավարարելու է դրանց կցված պայմանները. և

բ) շնորհները ստացվելու են:

Ներկայացում Շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են՝ որպես հետաձգված եկամուտ: Հաշվառում Շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Հիմնադրամը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները: Շնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Հիմնադրամին տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա: Վերադարձում Շնորհը, որը դառնում է վերադարձման ենթակա, հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն: Շնորհի վերադարձումը առաջին հերթին կատարվում է տվյալ շնորհի գծով չամորտիզացված հետաձգված կրեդիտային մնացորդի հաշվին: Այնքանով, որքանով վերադարձումը գերազանցում է այդպիսի հետաձգված կրեդիտային մնացորդը, կամ երբ հետաձգված կրեդիտային մնացորդ գոյություն չունի, վերադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

13) Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Հիմնադրամը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթ՝ -որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են). և -այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները.

բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են): Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը: Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջինփոխարժեքը:

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

14) Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Հիմնադրամը կիրառում է 20% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում (դիսկոնտավորվում): Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Հիմնադրամը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը: Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում.

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Հիմնադրամը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները: Հաշվանցում Հիմնադրամը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Հիմնադրամը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

I. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

15) Սխալներ

Հիմնադրամը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

16) Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է: Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում: Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

17) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Հիմնադրամը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՖՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ոեյլանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը: Եթե Հիմնադրամը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ճշգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի (օրինակ՝ մեկ այլ ՖՀՄՍ-ի պահանջները բավարարելու նպատակով): Երբ Հիմնադրամի համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Հիմնադրամը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Հիմնադրամը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

18) Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հիմնադրամը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով: Հիմնադրամը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած չճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

19) Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

Անընդհատության սկզբունք.

Ղեկավարությունը պատրաստել է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության սկզբունքի հիման վրա: Ղեկավարության այս դատողությունները հիմնված են Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ընթացիկ պլանների, գործառնությունների շահութաբերության և ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիության, ինչպես նաև Հիմնադրամի ապագա գործունեության նկատմամբ մակրոտնտեսական վերջին փոփոխությունների ազդեցության վերլուծության հիման վրա:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում . Բնականոն գործունեության ընթացքում Հիմնադրամը ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչում՝ հիմնվելով իրենց իրական արժեքների վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատվում են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ առկա չէ ակտիվ շուկա նման գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում.

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատում է, որը իրականացվում է մեթոդաբանության, մոդելների և բազային տվյալների օգտագործմամբ: Հետևյալ բաղադրիչները զգալի ազդեցություն ունեն պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի վրա՝ դեֆոլտի որոշումը, պարտքային ռիսկի էական աճը, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ենթարկվածությունը ռիսկին և դեֆոլտի դեպքում կորստի գումարը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները:

Պարտքային ռիսկի էական աճ .

Պարտքային ռիսկի էական աճի փաստման համար Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի սկսվելու ռիսկը համեմատում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի սկսվելու ռիսկի հետ: Գնահատման գործընթացը դիտարկում է պարտքային ռիսկի հարաբերական աճը, այլ ոչ թե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկի կոնկրետ մակարդակը:

5. ՀԱՄՈՒՅՑ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Ուսումնական գործունեությունից ստացված հասույթ	1,821,405	1,700,965
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	66,522	93,730
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	310,992	188,061
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	306,281	133,847
Լրացուցիչ կրթությունից և այլ ուսումնական վճարներից եկամուտ	2,163	2,546
Այլ հասույթ	200	183
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2,507,563	2,119,332

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

6. ԻՐԱՑՄԱՆ ԻՆՔԼԱՐՑԵՔ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Ուսումնական գործունեության գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	1,593,612	1,506,994
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	1,091	652
Մարկետինգի և գովազդի գծով ծախսեր	4,494	3,252
Ուսման վարձերի գծով զեղչեր	42,554	63,338
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	58,859	41,702
Հիմնական միջոցների սպասարկման և նորոգման գծով ծախս	5,023	4,105
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր ախսեր	25,311	9,189
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	68,016	69,188
Առդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	1,104	988
Բանկային ծառայության և ապահովագրական ծախսեր	433	407
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	3,925	2,055
Այլ ծախսեր	32,376	29,941
Շնորհների և ծրագրերի գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	14,808	10,594
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	53,257	95,810
Այլ ծախսեր	25,818	12,776
Գիտական գործունեության գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	244,172	164,147
Այլ ծախսեր	2,824	2,058
Եկամտային պայմանագրերի կատարման ծախսեր		
Աշխատավարձ	61,852	90,690
Այլ ծախսեր	146,186	18,006
Լրացուցիչ կրթության և այլ ուսումնական գործունեության գծով ծախսեր		
Այլ ծախսեր	3,000	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2,388,715	2,125,892

7. ԱՅԼ ԵՎԱՄՈՒՏ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Եկամուտներ տույժերից, տուգանքներից, նյութական վնասի փոխհատուցումից	-	116
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	-	9,106
Եկամուտներ ստացված կրթաթոշակներից	32,600	32,966
Գործառնական այլ եկամուտներ	12,592	861
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	45,192	43,049

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

8. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից	162	2,094
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	14,097	7,843
Շահութահարկի ճշգրտում		2,178
Արձակուրդային պահուստաֆոնդի գծով ծախս	3,227	13,086
Կրթաթոշակների գծով ծախսեր	32,580	32,986
Հիմնական միջոցների լուծարման ծախսեր	116	-
Դերիտորական պարտքերի կորստի գծով պահուստ	-	550
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	50,182	58,737

9. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ (ԾԱԽՍ) ԵԿԱՄՈՒՑ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հարկ	28,809	8,669
Հաշվետու ժամանակաշրջանում ճշգրտումից առաջացած հարկ		
Հետաձգված հարկ	(690)	(2,436)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	28,119	6,233

ԱՐԴՅՈՒՆԱԿԵՏ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ

Հազար դրամ

	2022թ.		2021թ.	
	Հազար դրամ	%	Հազար դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	170,669	100%	6,819	100%
Շահութահարկի հաշվարկ				
Կիրառելի հարկային դրույքով	30,720	18%	1,227	18%
Չնվազեցվող ծախսեր	(2,602)	-2%	5,006	73%
Ընդամենը	28,119	16%	6,233	91%

Հազար դրամ

	Ժամանակավոր տարբերություն		Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Հիմնական միջոցներ	177	784	(32)	(141)
Արձակուրդային պահուստ	(84,699)	(81,472)	15,246	14,665
Դերիտորական պարտքերի կորստի գծով պահուստ			-	-
Կրեդիտորական պարտքեր			-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)			15,214	14,524
Հետաձգված հարկի (պակասեցում) հաշվեգրում			(690)	(2,436)

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

10. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հազար դրամ

	Շենքեր և շինություններ	Կառուցվածքներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային և միջոցներ	Տնտեսական գույք, այլ հիմնական միջոցներ	Գրադարանային և ֆոնդ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
Առ 01.01.2021թ.	1,248,962	43,915	1,039,632	97,391	188,321	9,622	2,627,843
Ավելացում	-	551	46,913	-	12,171	-	59,635
Օտարում, շահագործումից հանում	-	-	-	-	-	-	-
Կապիտալացում	11,941	-	4,458	-	2,171	-	18,570
Առ 31.12.2021թ.	1,260,903	44,466	1,091,003	97,391	202,663	9,622	2,706,048
Ավելացում	1,578	-	131,500	-	19,075	-	152,153
Օտարում, շահագործումից հանում	-	-	(16,007)	-	(3,464)	(46)	(19,517)
Կապիտալացում	-	-	2,279	-	30	-	2,309
Առ 31.12.2022թ.	1,262,481	44,466	1,208,775	97,391	218,304	9,576	2,840,993
<i>Մաշվածություն</i>							
Առ 01.01.2021թ.	(258,577)	(9,838)	(804,914)	(67,081)	(166,192)	(8,506)	(1,315,108)
Ավելացում	(27,589)	(1,671)	(91,365)	(6,048)	(7,560)	(343)	(134,576)
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	-	-	-	-	-	-
Առ 31.12.2021թ.	(286,166)	(11,509)	(896,279)	(73,129)	(173,752)	(8,849)	(1,449,684)
Ավելացում	(28,842)	(1,722)	(64,279)	(6,048)	(7,473)	(343)	(108,707)
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	-	15,942	-	3,464	46	19,452
Առ 31.12.2022թ.	(315,008)	(13,231)	(944,616)	(79,177)	(177,761)	(9,146)	(1,538,939)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	990,385	34,077	234,718	30,310	22,129	1,116	1,312,735
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	974,737	32,957	194,724	24,262	28,911	773	1,256,364
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	947,473	31,235	264,159	18,214	40,543	430	1,302,054

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

11. ՈՋ ԵՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Հազար դրամ

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր և այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Լիցենզիաներ, վկայագրեր և արտոնագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,198	12,236	29,434
Ավելացում	615	40	655
Օտարում			-
Շահագործումից հանում	-		-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,813	12,276	30,089
Ավելացում	1,197	-	1,197
Օտարում			-
Շահագործումից հանում	(1,138)		(1,138)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,872	12,276	30,148
<i>Կուրսակված ամորտիզացիա և արժեզրկում</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(7,549)	(10,806)	(18,355)
Ավելացում	(1,504)	(1,431)	(2,935)
Նվազեցում	-	1,875	1,875
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(9,053)	(10,362)	(19,415)
Ավելացում	(1,531)	(1,915)	(3,446)
Նվազեցում	1,022	1,915	2,937
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(9,562)	(10,362)	(19,924)
<i>Մնացորդային արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	9,649	1,430	11,079
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,760	1,914	10,674
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,310	1,914	10,224

12. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

Հիմնադրամին է պատկանում Հայկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության թվով 600 սովորական բաժնետոմս՝ թողարկված 31.05.1997թ-ին, յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը 2,500 ՀՀ դրամ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

13. ԱՎԱՆՂՆԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	550,000	250,000
Ավելացում	420,000	400,000
Պակասեցում	(550,000)	(100,000)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	420,000	550,000

14. ՊԱՇՏԱՐՆԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Հումք և նյութեր	19,325	32,781
Վառելիք	658	165
Պահեստամասեր	8,193	8,556
Շինանյութ	22,807	5,621
Ապրանքներ	537	1,437
Այլ	26,848	36,222
Ընդամենը	78,368	84,782

15. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵՐԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	191,829	176,841
Տրված կանխավճարներ	3,731	1,968
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեին	8,136	11,932
Այլ դեբիտորական պարտքեր	2,844	34,223
Ընդամենը	206,540	224,964

16. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ և ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՆՆԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Բանկային հաշիվներ ազգային արժույթով	325,474	142,437
Բանկային հաշիվներ արտարժույթով	114,389	88,820
Ընդամենը	439,863	231,257

17. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Պարտավորություն գնումների գծով	4,841	704
Ստացված կանխավճարներ	326,634	265,161
Պարտավորություն աշխատակիցների նկատմամբ	-	65
Պահուստներ արձակուրդային վճարների գծով	84,699	81,472
Վճարվելիք հարկեր և դրոշմանիշային վճար	23,097	119
Այլ պարտավորություններ	11,730	4,205
Ընդամենը	451,001	351,726

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

18. ԱԿՏԻՎՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԸՆՈՐՀՆԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	873,603	937,453
Ստացված ակտիվներ	19,711	5,332
Ճանաչված եկամուտ	(66,522)	(93,730)
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից տեղափոխում	53,458	24,711
Եկամուտներ փոխարժեքային տարբերություններից	-	(163)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	880,250	873,603

19. ԵԿԱՄՈՒԵՐՏՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԸՆՈՐՀՆԵՐ

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	233,014	63,974
Ստացված հատկացումներ	309,288	403,784
Եկամուտներ փոխարժեքային տարբերություններից	(13,852)	(9,863)
Շնորհի վերադարձ	(12,400)	(4,433)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ տեղափոխում	(53,458)	(24,711)
ճշգրտում	1,388	1,430
Որպես եկամուտ ճանաչված հատկացումներ	(310,992)	(197,167)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	152,988	233,014

20. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ և ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

(ա) Ամփոփ ներկայացում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Հիմնադրամը ենթարկում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվությունները նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար: Ղեկավարությունը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Հոգաբարձուների խորհրդին իր գործունեության վերաբերյալ:

Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հիմնադրամը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Հիմնադրամի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմնի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Հիմնադրամի նկատմամբ: Հիմնադրամը ցուցաբերում է առանձնահատուկ մոտեցում պայմանագրային յուրաքանչյուր կողմի նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում գործընկերներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի և կապակցված կողմերին տրված վարկերի գծով:

Հիմնադրամը չի պահանջում գրավ ֆինանսական ակտիվների գծով: Վարկային գնահատումներ իրականացվում են որոշակի սահմանաչափը գերազանցող գումարներ պահանջող հաճախորդների համար՝ բացառությամբ կապակցված կողմերի:

(գ) Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Վարկային ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր գործընկերոջ առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև գործընկերների բազայի կառուցվածքը, ներառյալ տվյալ ոլորտի հաճախորդի ու երկրի կողմից հանձնառնված պարտականության չկատարման ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկային ռիսկի վրա:

Հիմնադրամը ձևավորում է արժեզրկման գծով պահուստ, որն իրենից ներկայացնում է առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կրած վնասների Հիմնադրամի գնահատականը: Այս պահուստը վերաբերում է անհատական հիմունքով ռիսկի զգալի գործոն պարունակող պարտքերին, որոնք արժեզրկված են:

(դ) Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» ՀՀՄՄ24-ի կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են Հիմնադրամի ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի կապակցված կողմ՝ հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, հանդիսացող աշխատողներին վճարվել է 55,704 հազար դրամ աշխատավարձ, որից 23,836 հազար դրամը՝ ռեկտորին:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի կապակցված կողմ՝ հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, հանդիսացող ուսանողներից ստացվել է 574 հազար դրամ ուսման վարձ:

(ե) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Հիմնադրամը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Հիմնադրամի մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն՝ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Հիմնադրամի համբավը վտանգելու: Հիմնադրամը ապահովում է ցպահանջ դրամական միջոցների այնպիսի չափի առկայություն, որը բավարար կլինի ակնկալվող գործառնական ծախսերը ծածկելու համար՝ ներառյալ ֆինանսական պարտականությունների սպասարկման ծախսերը: Այս պարագայում հաշվի չի առնվում առանձնահատուկ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը, որոնք հնարավոր չէ կանխատեսել, օրինակ՝ բնական աղետները:

(զ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Հիմնադրամի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում արտարժույթի փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

21. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊՔԵՐ

(ա) ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

Հիմնադրամը բավարարում է ՀՀ կառավարության պահանջները կապված շրջակա միջավայրի հետ և չունի պարտավորություններ կապված շրջակա միջավայրի հետ:

(բ) ՎԵՐԱՇԱՀՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրամն ամբողջությամբ վերահսկվում է Հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

(գ) ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Հարկային պարտավորությունները Հայաստանում**

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և քննդրվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են սուուզման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները և կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային պարտավորությունների գծով: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել Հիմնադրամի համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ

Եղիազար Վարդանյան

Քրիստինե Հարությունյան